

Om at høre og at se

Artiklen om *at høre og at se* i både GT og NT indeholder et materiale, som for en del år siden blev brugt i P1-udsendelserne *Ved dagens begyndelse*.¹ Den til grund liggende måde at læse bibeltekster på kan minde dels om kirkefædrenes tilgang, dels om, hvad der i moderne katolsk eksegese betegnes som *den kanoniske indfaldsvinkel*

Af Erling Tiedemann

Mange af os har som børn været til høreprøve hos skolelægen eller hos sundhedsplejersken – og en del af os kommer såmænd til høreprøve igen, når vi er blevet så gamle, at det begynder at knibe med at høre alt dét, der siges.

Vi var også til synsprøve som børn. Vi skulle stå dér med et stykke pap for det ene øje og læse de bogstaver, der blev peget på – og de fleste af os kommer såmænd til synsprøve igen, når vi på et eller andet tidspunkt skal have briller, fordi – som man siger – armene er blevet for korte til, at man kan læse avisen.

Så dét med at høre og dét med at se er noget, som optager enhver af os – og hvem af os føler ikke med de døve og har stor respekt for de blinde, som trods deres handicap klarer en tilværelse, ofte i øvrigt med et overraskende humør?

Men naturligvis er det slemt ikke at kunne høre eller se. Jeg tror egentlig, at de fleste af os går rundt med en stille rædsel ved tanken om, at man kunne blive blind. Eller døv.

¹ Det talesprog, som blev benyttet i udsendelserne, er delvis bevaret i artiklen.

Måske er det også derfor, at de beretninger gør et særligt indtryk på os, som i Det nye Testamente handler om døve eller blinde, der mødte Jesus, og som kunne høre eller se – bagefter.

Tag for eksempel Johannesevangeliets kapitel 9 om manden, som var født blind, men som ender med at kunne se mere end alle dem, der mente, at de var så kloge, at de kunne se det hele.² Hele kapitel 9 i Johannesevangeliet handler om denne blindfødte, og det er en fortælling, der samtidig er fuld af humor og underfundighed.

Men i virkeligheden handler den slags beretninger ikke bare om nogle få mennesker, som kom ud for noget helt ekstraordinært. I virkeligheden er helbredelsen af den blindfødte eller af én af de døve et tegn.³ Et tegn, der fortæller os noget, nemlig at Gud vil, at vi skal kunne høre og se i mere end fysisk forstand.

Gud vil, at vi skal kunne høre, fordi han er en Gud, der taler.⁴

Han taler gennem historien, især jødefolkets historie. Han taler gennem sine profeter, både de fire store, de tolv små og alle de andre. Og han taler frem for alt gennem den Jesus, der blev hans tolk nummer ét.⁵

Det er faktisk noget vigtigt: Gud er én, der taler. Han er én, der henvender sig til os mennesker. Han har faktisk fundet os, før vi begynder at lede efter ham.⁶ Han har ikke bare ventet på, at vi skulle udtænke ham. Han har selv henvendt sig. Det var ham, der begyndte at tale til menneskers hjerte, så de ligesom kunne høre ham, og som viste dem sine store gerninger,⁷ så de følte, at de næsten kunne se Ham – dog ikke helt, selvfølgelig, for de var godt klar over, at så tæt kunne mennesker ikke komme på Gud.⁸

² Joh 9,35–41: Jesus hørte, at de havde jaget ham ud, og da han mødte ham, sagde han: "Tror du på Menneskesønnen?" Han spurgte: "Hvem er det, Herre, så jeg kan tro på ham?" Jesus sagde til ham: "Du har set ham; det er ham, der taler med dig." Han sagde: "Jeg tror, Herre." Og han tilbad ham. Og Jesus sagde: "Til dom er jeg kommet til denne verden, for at de, der ikke ser, skal komme til at se, og de, der ser, skal blive blinde." Nogle af farisæerne, som var sammen med ham, hørte dette og sagde til ham: "Er vi måske også blinde?" Jesus svarede dem: "Var I blinde, havde I ikke synd. Men nu siger I: Vi ser; i synd er og bliver I."

³ Joh 2,23: Mens han var i Jerusalem under påskefesten, kom mange til tro på hans navn ved at se de tegn, han gjorde. – Joh 3,2: Han kom til Jesus om natten og sagde til ham: "Rabbi, vi ved, du er en lærer, der er kommet fra Gud; for ingen kan gøre de tegn, du gør, uden at Gud er med ham." – Joh 20,30: Jesus gjorde også mange andre tegn, som hans disciple så; dem er der ikke skrevet om i denne bog.

⁴ 5 Mos 5,24: Nu har Herren vor Gud ladet os se sin herlighed og sin storhed, og vi har hørt hans røst inde fra ilden. [...] I dag har vi oplevet, at Gud taler med mennesker, og at de alligevel bevarer livet. – Es 1,2: Hør, himmel, lyt, jord, for Herren taler. – Jer 13,15: Hør efter og lyt uden hovmod, for Herren taler. – Ez 12,25a: Jeg er Herren. Det, jeg taler, skal gå i opfyldelse.

⁵ Joh 1,18: Ingen har nogen sinde set Gud; den Enbårne, som selv er Gud, og som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk.

⁶ Joh 15,16: Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer og sat jer til at gå ud og bære frugt og blive ved med at bære frugt, så Faderen kan give jer, hvad som helst I beder om i mit navn. – ApG.17,27: De skulle søge Gud, om de kunne famle sig frem og finde ham, som dog ikke er langt borte fra en eneste af os.

⁷ 5 Mos.4,34: Eller har nogen gud før forsøgt at hente sig et folk ud af et andet folk ved hjælp af prøvelser, tegn og undere, med krig, med stærk hånd og løftet arm og med store og frygtindgydende gerninger, sådan som Herren jeres Gud gjorde med jer i Egypten for øjnene af dig? – Jer.32,21: Du førte dit folk Israel ud af Egypten med tegn og undere, med stærk hånd og løftet arm, med store og frygtindgydende gerninger. – 2 Mos.34,10: Herren sagde: "Nu vil jeg slutte en pagt. For øjnene af hele dit folk vil jeg gøre sådanne undere, som aldrig før er gjort på jorden eller hos noget andet folk, og hele det folk, som du er hos, skal se Herrens gerning; for det, jeg nu vil gøre for dig, er frygtindgydende.

⁸ 2 Mos.33,20: Men han sagde: "Du får ikke lov at se mit ansigt, for intet menneske kan se mig og beholde livet"

Men dét, de oplevede, var alligevel noget, der fik øjnene til at stå ud af hovedet på dem, der så det, og fik det til at runge i ørerne på alle dem, der hørte om det.⁹

Derfor kom det også til at høre til jødernes vigtigste trosbekendelse at sige, hvad de i øvrigt den dag i dag har som et højdepunkt i deres bøn og gudstjeneste: 'Hør Israel! Hør! Herren vor Gud, Herren er én!' ¹⁰ Og så fortsætter Det gamle Testamente med at fortælle om dét, som de selv havde set, nemlig at Herren førte dem ud af Ægypten, 'af trællehuset, i strakt arm', som det hedder. ¹¹

De skal høre, fordi de har set.

Og så sagde Jesus endda til sine disciple, at de kunne sagtens, fordi deres øjne så, hvad de så, og fordi deres ører hørte, hvad de hørte. For der havde været mange profeter og retfærdige, som havde længtes efter at se dét, som disciplene så, men de fik det ikke at se, og som havde længtes efter at høre dét, som de hørte, men de fik det ikke at høre.¹²

Men – hvad så nu med os? Kan vi også sagtens – vi, der lever nu? Det er jo så længe siden, alt dét, jeg her har nævnt. Har det andet end religionshistorisk betydning?

Er der kort fortalt noget at høre i dag?

Jo – det er der da. Men det kommer godt nok an på, om man hører efter.

Sagen er, at Gud både handler, så det kan ses, og taler, så det kan høres – også i vores tid. Men om man ser det, afhænger naturligvis af, om man kigger efter, og om man hører det, kommer også an på, om man lytter.

Man vil jo sjældent opfange en tone, hvis man tror, at den er noget, man skal kigge efter, og Vorherre taler normalt ikke med så store bogstaver, at de springer i øjnene. Tværtimod, det er som med profeten Elias, som søgte Gud, og hverken fandt ham i jordskælvet eller i et voldsomt vejr, men først i en stille, sagte susen.¹³

Hvorfor nu det? Hvis Gud virkelig henvender sig til os mennesker, hvorfor så så diskret? Hvorfor hvisker han i stedet for at råbe os op, så man kunne høre det? Fordi Gud viser os mennesker og vores frihed en enorm respekt. Kærligheden tvinger ingen, og Gud tvinger slet ingen. Han ønsker ikke, at vi skal være marionetter; tværtimod, han vil sætte os fri.¹⁴ Derfor taler han almindeligvis kun til den, der selv lytter; til den, der ønsker at høre. Han trænger sig ikke på. Og derfor er det for eksempel i kombinationen af at høre Guds ord i Bibelen og samtidig at prøve at se alt det, man kommer ud for, i lys af det, man læser, – det er sådan, man kan gøre sig håb om at høre Gud – altså: høre på den måde, at noget pludselig går op for én – som om der var en anden, der lige havde sagt det. Pludselig

⁹ 1 Sam.3,11: Herren sagde til Samuel: "Jeg vil gøre noget i Israel, som skal få det til at runge i ørerne på alle, der hører om det!"

¹⁰ 5 Mos.6,4: Hør, Israel! Herren vor Gud, Herren er én.

¹¹ 5 Mos.7,8: Men fordi Herren elskede jer og ville opfylde den ed, han tilsvor jeres fædre, førte han jer ud med stærk hånd og udfriede dig af trællehuset, af egypterkongen Faraos magt.

¹² Matt 13,16–17: Salige er jeres øjne, fordi de ser, og jeres ører, fordi de hører. For sandelig siger jeg jer: Mange profeter og retfærdige har længtes efter at se det, I ser, og fik det ikke at se, og høre det, I hører, og fik det ikke at høre.

¹³ 1 Kong 19,11–13: Da lød det: "Gå ud og stil dig på bjerget for Herrens ansigt, så vil Herren gå forbi." Forud for Herren kom en voldsom og kraftig storm, der splintrede bjerge og knuste klipper, men Herren var ikke i stormen. Efter stormen kom et jordskælv, men Herren var ikke i jordskælvet. Efter jordskælvet kom en ild, men Herren var ikke i ilden. Efter ilden lød der en sagte susen. Da Elias hørte det, tilhylede han sit ansigt med kappen, gik ud og stillede sig i hulens åbning. Da lød der en stemme: "Hvad vil du her, Elias?"

¹⁴ Sl 50,15: Råb til mig på nødens dag, så vil jeg udfri dig, og du skal ære mig. – Ez.34,12: Som hyrden holder øje med sin hjord, når hans får er spredt rundt om ham, således vil jeg holde øje med mine får og udfri dem fra alle de steder, hvor de blev spredt på de mørke skyers og mulmets dag. – Joh 8,36: Hvis altså Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie.

kan man se det, som om man havde hørt det. Det har kun i yderst sjældne tilfælde noget at gøre med mystiske oplevelser, skrift på væggen og stemmer i mørket. Vorherre er som sagt meget mere diskret. Men – for de fleste af os er det største problem nok, at vi er tilbøjelige til at lukke ørerne.

Der er jo en sammenhæng mellem at lyde og at lytte. Lydighed er jo egentlig *lyttenhed*, for Gud vil, at vi skal lytte og ikke bare lystre.¹⁵ Men selvfølgelig – hvis man, som det hedder: er en ordets *hører*, men ikke en ordets *gører*, så ligner man jo en mand, der betragter sit eget ansigt i et spejl: han kigger nok på det, men vender sig så bort og har straks glemt, hvordan han så ud.¹⁶

Man kan altså se og alligevel ikke se, og man kan høre og alligevel ikke høre.¹⁷ Dét kan der nævnes i hvert fald to grunde til.

For det første er det naturligvis sådan, at hvis man skal høre én, der hvisker, så må man undgå for megen støj i lokalet. Og skal man kunne lytte sig frem til, hvad Gud vil én, så må man prøve at reducere al den støj i livet, som skyldes en tilværelse i en hektisk materialisme.

Den anden grund til, at man måske hører og alligevel ikke hører, har netop at gøre med den sammenhæng mellem at lytte og at være lydig, som jeg nævnte. Hvis man ikke omsætter sin høren i en gøren, ja, så bliver man faktisk mere og mere sløv og mere og mere døv.¹⁸

Ligesom man er tilbøjelig til ikke at få øje på dét, man ikke skal bruge til noget, sådan hører man normalt heller ikke rigtigt dét, man ikke synes kommer én ved.

På den baggrund kunne det virke håbløst, for de fleste af os lever jo ikke sådan et modelliv, hvor vi kan være sikre på at høre det hele – eller bare det halve – og hvad så?

Så må man trøste sig med, at viljen ser Vorherre på.¹⁹ Vigtigt er det blot, at man ikke opgiver bevidstheden om, hvad der er rigtigt, fordi man ikke – i hvert fald ikke p.t. – magter at leve op til det. For opgiver man den bevidsthed, så er man tæt på at miste evnen til både at høre og se – selv dét, der ligger ligefor.

Der skal nok være nogle, som over for alt dette tænker, at det kan de faktisk ikke rigtigt se. Men måske er der i virkeligheden endnu flere, som siger, at for dem er problemet snarere, at de ser alt for godt.

Enhver, som har øjne i hovedet, kan jo se, hvor meget ondt der er i verden, – og hvordan skal det vel forstås, når man samtidig får at vide, at Gud er en kærlig Gud?²⁰

Ja, er den forargelse, som det onde i verden giver anledning til, ikke netop baggrunden for, at mange mennesker siger: Der er ingen Gud!/? Når verden er så ond, så eksisterer Gud slet ikke!

Og de kristne, som tror på Gud, hvad siger de til det? Har de let ved at forstå sammenhængen? Er det onde i verden slet ikke noget problem for dem?

¹⁵ Et af de græske ord i Ny Testamente for at være lydig er netop "hypakuô", mens lydighed hedder "hypakoê" – ord, hvori den stamme "aku–" indgår, som vi genkender i fremmedordet "akustisk", dvs. det, som har med hørelsen at gøre. Selv om ordene i Ny Testamente tilsyneladende bruges lidt i flæng, står ord med en anden stamme i modsætning hertil, nemlig fx. ordene "hypotassô" og "hypotagê" (samme stamme som i taksis, taktik o.lgn.), der har at gøre med at være lydig på samme måde, som man i fortiden var det i militæret, dvs. stille sig i geled og lystre, uden at man nødvendigvis lyttede sig frem til at forstå meningen.

¹⁶ Jak 1,23–24: Den, der er ordets hører, men ikke dets gører, ligner en, som betragter sit eget ansigt i et spejl: Han betragter nok sig selv, men går bort og har straks glemt, hvordan han så ud.

¹⁷ Mark 4,12: De skal se og se, men intet forstå, de skal høre og høre, men intet fatte ..."

¹⁸ Hebr 5,11: Om dette har vi meget at sige, men det er svært at forklare, da I er blevet sløve til at høre.

¹⁹ B. S. Ingemann, "Dagen går med raske Fjed", vers 3, af Syv Aftensange, 1838

²⁰ 1 Joh 4,8: Gud er kærlighed.

Jo, det er det da. Alt det onde, der sker – i udlandet eller i Danmark for den sags skyld – er også en forargelse og en anfægtelse for dem, som tror.

De har heller ikke en fiks og nem forklaring på alt.

Men – her drejer det sig netop om at se. Thi selv om jeg tror, at det onde i verden vil blive ved at forarge, formørke og forvirre os, så længe vi lever, så har vi dog mulighed for at blive mere seende, hvis vi ikke stirrer os blinde på det onde, men også ser både på mennesket som skabt i Guds billede og især ser på Jesus som et svar, Gud giver på det onde.

At mennesket er skabt i Guds billede, vil jo bl.a. sige, at vi er skabt med frihed til at vælge mellem godt og ondt. Gud har ikke skabt os som robotter, hvis genkærlighed var færdigprogrammeret i os. Vi har fået et frit valg. Men dét valg var jo ikke frit, hvis vi kun kunne vælge det gode.

Thi hvor stammer egentlig al den ondskab fra, som vi er vidne til i verden? Udgår den ikke netop fra menneskets hjerte?²¹ Fra den type menneskehjerte, som enhver af os er i besiddelse af? Skyldes ondskaben ikke netop menneskers valg? Har den i virkeligheden ikke en paradoksal sammenhæng med vores frihed?

Jo, det er et paradoks, – og de fleste af os oplever nok spændingen mellem på den ene side vores ydre frihed og på den anden side vores mangel på indre frihed. Ligesom vi kan høre og dog ikke høre, sådan er vi på en måde også fri – og alligevel er vi det ikke. Jo længere man kigger ned i hjertets dyb, jo mørkere synes man, der bliver.

Vi har behov for befrielse, for at blive sat fri. Vi har behov for frelse. Ingen, der læser sin avis eller ser TV, kan være i tvivl om, at menneskeheden har frelse behov.

Derfor vender jeg tilbage til at sige, at vil man prøve at få lidt lys i en mørk verden, så må man se hen til den Jesus, der både vil sætte os fri,²² og som er Guds svar på vores forståelige spørgsmål om, hvordan Han kan tillade så meget ondt.

Dét, vi kan se, når vi ser hen til Jesu liv og død på korset,²³ det er, at Gud ikke er ligeglad. Han er ikke udenfor. Han har ikke bare skabt os, givet os vores frihed og så overladt os til at sejle i vores egen sø med alle de ulykker, der kan komme ud af det.

Gud er en Gud, der vandrer med os,²⁴ og Han er gået ind i vores lidelser over for det onde i en sådan grad, at han på korset lod det onde ramme sig selv.²⁵

²¹ Mark 7,21: Indefra, fra menneskenes hjerte, kommer de onde tanker, utugt, tyveri, mord,

²² Joh 8,36: Hvis altså Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie. – Rom 8,21: Også skabningen selv vil blive befriet fra trældommen under forgængeligheden og nå til den frihed, som Guds børn får i herligheden. – Gal 5,1: Til den frihed har Kristus befriet os. Stå derfor fast, og lad jer ikke atter tvinge under trælleåg!

²³ Joh 19,37: Og atter et andet skriftord siger: "De skal se hen til ham, de har gennemboret." – Johs 3,14: Og ligesom Moses ophøjede slangen i ørkenen, sådan skal Menneskesønnen ophøjedes. – 4 Mos 21,9: Så lavede Moses en kobberslange og satte den på en stang; hvis nogen så blev bidt af en slange og rettede sit blik mod kobberslangen, beholdt han livet. – Johs.12,32: Og når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig.

²⁴ 1 Krøn 17,6: Har jeg i al den tid, jeg vandrede omkring med israelitterne ...

²⁵ Jf. del af en profeti i Esajas bog, hvortil Johannes Døber henviser (Joh 1,29). I den kristne tradition har man betragtet teksten en forudsigtelse om korsdøden og betegnet den som "det femte evangelium" (Traduction Oecuménique de la Bible, Ancien Testament s. 859): "Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, kendt med sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget. Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; og vi regnede ham for en, der var ramt, slået og plaget af Gud. Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt. Vi flakkede alle om som får, vi vendte os hver sin vej; men Herren lod al vor skyld ramme ham. Han blev plaget og mishandlet, men han åbnede ikke sin mund; som et lam, der føres til slagtning, som et får, der er stumt, mens det klippes, åbnede han ikke sin mund. Fra fængsel og dom blev han taget bort. Hvem tænkte på

Når vi kigger rigtigt efter, så ser vi ikke bare det onde i verden og vores egen forvirrede andel i det. Vi ser også en Gud, der er solidarisk med os i alle de lidelser, det fører med sig, og som går til det yderste for at gøre os fri af det slaveri, som vores egen synd anbringer os i.²⁶

Gud er hverken døv eller blind over for menneskers lidelser.

Gud er ikke kun en Gud, der taler; han er også en Gud, der hører; en Gud, der tager imod bøn.²⁷ En Gud, der bøjer sig ned til dem, der sætter deres håb til ham, og hører deres råb om hjælp.²⁸ Han lytter til de hjælpeløse; han giver dem mod.²⁹

Med sådanne ord udtrykker Bibelen menneskers erfaring, thi Bibelens Gud er ikke en Gud, som mennesker har spekuleret sig frem til, men en Gud, hvis handlen de har erfaret. Ligesom de har erfaret, at der – når det kommer til stykket – ikke er nogen anden, man kan sætte sin lid til.

Davids salmer siger det på deres måde, når de sammenligner med døve og stumme afguder: Nok har de ører, men de kan ikke høre. Nok har de næse, men de kan ikke lugte. De har hænder; dem kan de ikke føle med. De har fødder; dem kan de ikke gå på. Der er ikke en lyd i deres strube. Man bliver som dem, hvis det er dem, man stoler på.³⁰

Anderledes er det med Israels Gud og vores Gud: Hans arm er ikke for kort til at frelse, hans ører ikke for døve til at høre.³¹ Og det er heller ikke så mærkeligt: Skulle han, som plantede øret, ikke høre? skulle han, som dannede øjet, ikke se?³²

Jo, Bibelen er fuld af billedudsagn om tillid til Gud som en Gud, der hører, og som ikke bare er en *hører*, men også en *gører*.

Men – igen må vi spørge: er det blot erfaringer, som mennesker har gjort engang, og som er kommet til udtryk i de gamle bibelske skrifter, eller er det også erfaringer, som mennesker gør den dag i dag?

Jeg tror, at der er rigtigt mange mennesker, også i vores tid, som i deres liv erfarer, at Gud hører, når de vender sig mod ham i bøn.

Men ligesom Gud ikke råber, men hvisker, når han taler til os, sådan opleves hans indgriben i menneskers liv i reglen så diskret, at det kun bliver set og erkendt af de pågældende selv. Men de oplever det til gengæld også.

hans slægt, da han blev revet bort fra de levendes land? For mit folks synd blev han ramt. Man gav ham grav blandt forbrydere og gravplads blandt de rige, skønt han ikke havde øvet uret, der fandtes ikke svig i hans mund. Det var Herrens vilje at knuse ham med sygdom. Når hans liv er bragt som skyldoffer, ser han afkom og får et langt liv, og Herrens vilje lykkes ved ham. Efter sin lidelse ser han lys, han mættes ved sin indsigt. Min tjener bringer retfærdighed til de mange, og han bærer på deres synder. Derfor giver jeg ham del med de store, med de mægtige deler han bytte, fordi han hengav sit liv til døden og blev regnet blandt lovbydere. Men han bar de mange synd og trådte i stedet for syndere." (Es 53,3–12)

²⁶ 2 Pet 2,19: Det, man ligger under for, er man slave af.

²⁷ Sl 6,10: Herren hørte, da jeg bønfuldt ham, Herren tager imod min bøn.

²⁸ Sl 40,2: Jeg satte alt mit håb til Herren, og han bøjede sig ned til mig og hørte mit råb om hjælp

²⁹ Sl 10,17: Du har hørt, hvad de hjælpeløse ønsker, Herre, du giver dem mod, du lytter til dem. – Es 30,19: Du folk på Zion, der bor i Jerusalem, græd ikke! Han viser dig nåde, når du råber til ham; når han hører det, svarer han dig.

³⁰ Sl 115,5–8: Nok har de mund, men de kan ikke tale, nok har de øjne, men de kan ikke se, nok har de ører, men de kan ikke høre, nok har de næse, men de kan ikke lugte. De har hænder, dem kan de ikke føle med, de har fødder, dem kan de ikke gå på; der er ikke en lyd i deres strube. Sådan bliver også de, der har lavet dem, alle der stoler på dem.

³¹ Es 59,1: Herrens arm er ikke for kort til at frelse, hans ører ikke for døve til at høre.

³² Sl 94,9: Skulle han, som plantede øret, ikke høre, skulle han, som dannede øjet, ikke se?

Min kone og jeg havde en gammel veninde, der som lille pige for mange år siden kom i tvivl om, hvorvidt man kunne bede Gud om noget til under en krone. En krone var naturligvis mere værd den gang end nu, – men det er egentlig uden betydning for historien; det afgørende er, om man kan bede Gud om hvad som helst.

Ja, det kan man roligt gøre – men man skal ikke tro, at det er en postordreforretning, man har henvendt sig til. Gud hører vore bønner, men han svarer nu på sin egen måde, han, som véd, hvad vi behøver, før vi overhovedet beder ham om det.³³

Og hans måde at svare på er først og fremmest, at han knytter os mere og mere til sig³⁴ og giver os mulighed for selv at knytte os mere og mere til ham. Det er jo først og fremmest til et egentligt fællesskab med ham, han kalder os, og derfor kan apostlen Johannes også skrive, at vi har den frimodighed over for ham, at hvis vi beder om noget, som er efter hans vilje, så hører han os.³⁵

Men hvad er hans vilje? Hvorfor har han overhovedet skabt os?

Jo, for at vi skulle ende i et kærlighedens og herlighedens fællesskab med ham og i en fred med hinanden, som overgår al forstand.³⁶

Og her er noget vigtigt. For når vi taler om at høre og om at se, så må det jo også frem, at dét, vi kan høre og se nu, i vores menneskeliv, kun er en begyndelse. Det er jo ikke meningen, at vi skal blive her.³⁷ Det er der for resten heller ingen, som gør.

Men det vigtige er at holde sig for øje, at vi ikke er på vej til en umiddelbar afslutning, men at vi er på vej gennem en begyndelse. Det kan godt være, at vi skal have både høreapparat og opereres for grå stær, når vi bliver ældre, men i det indre menneske³⁸ er vi på vej til at høre, hvad vi ikke troede muligt,³⁹ og til at se – ikke som nu: i et bulet spejl, i en gåde, men ansigt til ansigt.⁴⁰

Det betyder naturligvis noget for synet på den tilværelse, vi hver for sig har. Den er sandsynligvis lige så omtumlet og fyldt af alverdens problemer, som det er tilfældet for alle andre: hver mand har sit, stort eller lidt, Himlen alene for sorgen er kvit, som der står i salmeverset.⁴¹

Kigger vi nu kun på alt det turbulente og omskiftelige – jeg var lige ved at sige: ser vi nu kun på det halve, så får vi slet ikke øje på det hele.

Det gælder om også at se det usynlige, dét, som varer ved.⁴²

Det gælder om få øje på, at alt dét, vi må gå igennem her i tilværelsen, er for intet at regne mod den herlighed, som venter os.⁴³

³³ Matt 6,8: Jeres fader ved, hvad I trænger til, endnu før I beder ham om det.

³⁴ Jer 13,11: For ligesom bæltet er knyttet tæt om lænden på manden, havde jeg knyttet hele Israel og Juda tæt til mig, siger Herren. De skulle være mit folk, til berømmelse, til lovsang og til herlighed; men de ville ikke høre.

³⁵ 1 Joh 5,14–15: Og dette er den frimodighed, vi har over for ham: at hvis vi beder om noget, som er efter hans vilje, hører han os. Og når vi ved, at han hører os, hvad vi end beder om, så ved vi også, at vi allerede har fået det, vi har bedt ham om.

³⁶ Fil 4,7: Og Guds fred, som overgår al forstand, vil bevare jeres hjerter og tanker i Kristus Jesus.

³⁷ Hebr 13,14: Her har vi ikke en blivende stad, der består, men vi søger frem til den, der skal komme.

³⁸ 2 Kor 4,16 Derfor bliver vi ikke modløse, for selv om vort ydre menneske går til grunde, fornyes dog vort indre menneske dag for dag.

³⁹ 1 Kor 2,9: Hvad intet øje har set og intet øre hørt, og hvad der ikke er opstået i noget menneskes hjerte, det, som Gud har beredt for dem, der elsker ham.

⁴⁰ 1 Kor 13,12: Endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud.

⁴¹ Thomas Kingo, "Sorrige og Glæde, de vandre til Hobe", af Aandelige Sjungekoors Anden Part, 1681.

⁴² 2 Kor 4,18: Vi ser ikke på det synlige, men på det usynlige; det synlige varer jo kun en tid, det usynlige evigt.

Vi er ikke på vej mod et endeligt mørke; vi er på vej mod et uendeligt lys. Vi er ikke på vej mod et sort hul; vi er på vej mod en evig bolig.⁴⁴ Hvordan den er, det hverken kan eller skal vi gøre os konkrete tanker om nu.

Men det er heller ikke vigtigt. Det vigtige er det lys, som det kommende lys kaster over vores tilværelse – nu og her. Det lys gør det muligt for os at leve mere virkeligt og at se den dybeste mening med vores liv: vi er ikke skabt til ingenting; vi er skabt til en herlighed og en glans, mod hvilken solen er en skygge.⁴⁵

Jeg nævnte indledningsvis alle dem, som evangelierne fortæller om: de var døve og kunne ikke høre; de var blinde og kunne ikke se.

En af dem var blind; han sad uden for Jeriko og tiggede. Da han hørte, at Jesus kom forbi, gav han sig til at råbe på ham. Han skulle tie stille, sagde de andre, men han råbte bare endnu mere, og Jesus kaldte ham hen til sig. "Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?" spurgte han. "At jeg må kunne se!" svarede den blinde. "Din tro har frelst dig," sagde Jesus. Og straks kunne han se, og han fulgte med ham på vejen.⁴⁶

Selv om jeg lige så godt kunne have nævnt en evangeliefortælling om en døv, som kom til at høre, så har hele denne artikel egentlig handlet om den blinde fra Jeriko.

Gud er en Gud, som kommer forbi i menneskers liv, som Jesus kom forbi i Jeriko. Han er en Gud, der taler.

Og han er en Gud, der hører menneskers råb, som Jesus hørte den blinde råbe.

"Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?" "At jeg må kunne se!" Hans tro frelste ham, og straks kunne han se, og han fulgte med ham på vejen – sådan som også vi er kaldet til at komme med og til at se.⁴⁷

Thi Gud, som sagde: "Af mørke skal lys skinne frem", blev selv et skinnende lys i vore hjerter.⁴⁸

Måtte hans ord være som en lampe, der skinner på et mørkt sted, indtil dagen bryder frem, og vi ser morgenstjernen stige op – i herlighed.⁴⁹

⁴³ Rom 8,18: Jeg mener nemlig, at lidelserne i den tid, der nu er inde, er for intet at regne mod den herlighed, som skal åbenbares på os. – 2 Kor 4,17: For vore lette trængsler her i tiden bringer os i overmål en evig vægt af herlighed.

⁴⁴ 2 Kor 5,1: Vi ved nemlig, at hvis det telt, som er vort hus på jorden, brydes ned, så har vi en bygning fra Gud, et hus, der ikke er bygget med hænder, men er evigt, i himlene.

⁴⁵ Es 60,19: Solen er ikke længere dit lys om dagen, det er ikke månen, der lyser for dig om natten; men Herren skal være dit evige lys, og din Gud er din herlighed.

⁴⁶ Mark 10,46–52: Så kom de til Jeriko. Og da Jesus sammen med sine disciple og en større skare gik ud af Jeriko, sad Timæus' søn, Bartimæus, en blind tigger, ved vejen. Da han hørte, at det var Jesus fra Nazaret, gav han sig til at råbe: "Davids søn, Jesus, forbarm dig over mig!" Mange truede ad ham for at få ham til at tie stille; men han råbte bare endnu højere: "Davids søn, forbarm dig over mig!" Og Jesus stod stille og sagde: "Kald på ham!" Så kaldte de på den blinde og sagde til ham: "Vær frimodig, rejs dig, han kalder på dig." Så smed han kappen fra sig, sprang op og kom hen til Jesus. Og Jesus spurgte ham: "Hvad vil du have, at jeg skal gøre for dig?" Den blinde svarede ham: "Rabbuni, at jeg må kunne se!" Jesus sagde til ham: "Gå bort, din tro har frelst dig." Og straks kunne han se, og han fulgte med ham på vejen.

⁴⁷ Joh 1,39: "Kom og se!"

⁴⁸ 2 Kor 4,6: Thi Gud, der sagde: "Af mørke skal lys skinne frem," han har ladet det skinne i vore hjerter til oplysning og til kundskab om Guds herlighed på Jesu Kristi ansigt.

⁴⁹ 2 Pet 1,19: Så meget mere fast står profeternes tale for os, og den gør I ret i at være opmærksomme på som på en lampe, der skinner på et mørkt sted, indtil dagen bryder frem, og morgenstjernen stiger op i jeres hjerter.